

AUG
2015**Óluva fest í Hesti**

Kringvarpskvinnan Óluva Zachariasen hevur fest kongsgarð í Hesti, har mamman seinastu mongu árinu hevur verið bóndi. – At taka ábyrgdina av garðinum í Hesti fer neyvan at broyta so nógv uppá mítt lív, tí eg havi allatíðina verið ein partur av tí, sum er knýtt at garðinum, sigur Óluva Zachariasen.

Ven stutt og hart

Magni Mohr hevur saman við øðrum granskarum úr útheiminum kanna ymiskar venjingarhættir, og niðurstøðan í granskingini er, at mest effektiva venjingin er intens intervalvenjing – tað er, tá ið fólk venja hart í styttri løtur við hvíld ímillum venjingarnar. Hesar venjingarnar eru vanligar ikki serliga drúgvar afturímóti øðrum venjingum.

Sigríði í sirmi

Heimskendi svenski poppbólkurin Roxette var høvuðsnavn á Summar Festivalinum, og hóast songkvinnan í bólkkinum mátti sita á stóli undir konsertinir, var talan um frálíka konsert: – Roxette uttan roks. Roxette, ið kom, sá og sigríði í sirminum við einum stúgvandi fullum Vágsbøi, har øll sungu við, skrivur ummælarin hjá Sosialinum.

Rýma til Noregs

Nógvir føroyskir sjúkrarøktarfrøðingar rýma úr Føroyum og fara uttanlands at arbeiða. Og talið veksur skjótt – heilt skjótt. Tað sigur Óluva í Gong, forkvinna í Felagnum Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, sum stúrir fyri gongdini. Hon sigur, at hetta er ein beinleiðis avleiðing av, at arbeidsumstøðurnar hjá sjúkrarøktarfrøðingum í Føroyum verða meiri og meiri ótolandi.

Ráð fyllir 30 ár

Útnorðurráðið, sum Føroyar, Ísland og Grønland hava í felag, hevur ársfund í Føroyum, og har verður 30 ára stovningardagurin hjá ráðnum feiraður. Millum gestirnar á fundinum er íslendski forsætisráðharrin, Ólafur Ragnar Grímsson.

August:

Sveimaði millum lív og deyða

Í tíggju minuttir sveimaði Karl Mouritsen millum lív og deyða á fótbóltsvøllinum í Klaksvík, eftir at hann var smallin um í dysti

Leygardagurin 15. august fer seint í gloymibókina hjá einari familju í Sandavági.

Hendan dagin er 14 ára gamli drongurin Karl Mouritsen farin við U16 liðnum hjá 07 Vestur til Klaksvíkar at spæla dyst.

Eitt lítið korter inni í seinna hálvleiki fær 07 Vestur innkast á egnari hálvu í høgri síðu. Karl fer út at taka innkastið. Hann bukkar seg niður eftir bóltinum og smellur um.

Tað tekur eina løtu, áðrenn álvarin í støðuni gerst greiður fyri teimum, sum eru við vøllin í Klaksvík.

Joan Hovgaard er liðleiðari hjá 07 Vestur, og stendur á síðulinjuni í Klaksvík henda dagin. Hon rennur stillislíga yvir móti, har Karl liggur á síðulinjuni. Hon heldur fyrst, at tað kanska er eitt beinbrot ella okkurt líknandi, ið er áfatt. Men tá hon kemur yvir til hansara, er tað ein munandi álvarsligari støða, enn hon fyrst gav sær far um.

– Tá eg komi yvir, liggur hann á liðini. Hann hevur krampar um allan kroppin. Eg leggi merki til at hann er bleikur, hevur bláar varrar

og at pupillurnar eru útspílaðar. Og so merki eg at hann hevur ongan puls, sigur Joan Hovgaard.

Níggju lívbjargandi minuttir

Tað, ið síðani hendur, er stóra bragdið í øllum hesum. Joan Hovgaard er útbúgvinn lærari og hevur gjøgnum sítt starv verið á fyrstuhjálparskeiði, har hon hevur lært lívbjargandi fyrstuhjálp. Hon merkir eftir á Karli, at ongin pulsar er, og byrjar tí at geva fyrstuhjálp.

Onnur fólk streyma eisini til. Onkur loypir yvir í Svímjöhøllina í Klaksvík eftir einum hjartastartara. Joan hyggur upp og leggur eisini til merkis, at ein dama í svímjodrakt, bert við einum handklæði rundan um seg kemur við yvir á vøllin. Henda daman er sum skilst portørur, og hevur sæð at okkurt er áfatt. Eisini ein lívbjargari úr svímjöhøllini er komin við.

– Men tá vit skulu nýta hjartastartaran eru elektroðurnar útgíngnar. So vit mugu halda áfram við at geva hjartamassagu og kunstigan andadrátt, greiðir Joan frá.

Tað er fysiskt krevjandi at geva

lívbjargandi fyrstuhjálp, so tey eru trý fólk, ið arbeiða upp á Karl, meðan hann liggur á vøllinum. Hini bæði eru Laila Jacobsen úr Miðvági og Eyðstein Poulsen úr Klaksvík.

– Vit fáa lív í hann einaferð, alto puls, og leggja hann á liðina. Men so fær hann aftur hjartasteðg, og so mugu vit halda áfram at geva fyrstu hjálp, vísir Joan á.

At enda kemur sjúkrabilur á staðið, og portørarnir taka yvir. Tá sjúkrabilurin fer av staðnum við Karli eru akkurát níggju minuttir farnir.

»Gullmedalja«

Hetta hendi alt leygardag. Mánamorgun vóru Karl og foreldrini send til Danmarkar á Ríkissjúkrahúsið. Her hava læknar kannað Karl, til tess at finna útav, hví hjartað steðgaði. Teir hava útilokað allar teir verstu og álvarsomu móguleikarnar. Mikudagin varð Karl lagdur undir skurð, har hann fekk ein ICD, ella pacemaker, innopereraðan, sum forðar hjartanum at steðga aftur.

Men tað stendur rimmarfast, at skjóta fyrstuhjálpin á staðnum

– Føroyingurin í dag er nærum ósjónligur í føroyskum bókmentum. Í staðin finnur tú hill eftir hill við nýskrivaðum bókum um burtur gingin skip, og fisk sum bæði er fiskaður og etin fyri áratíggjum síðani.

Silvia Henriksdóttir
rithøvundur

– Eg havi eisini altíð trúð upp á meg sjálva og ikki ivast eina løtu í, at eg kann klára alt tað, sum mannfólk klára, so hetta er bara nakað eg havi havt í mær

Ingeborg Winther
fyrirverandi forkvinna í Føroya Arbeðarafelagi